

UNITÁRIUS ÉRTESEITŐ

Unitárius Egyház — Budapesti Unitárius Egyházközség — Unitárius
Missióház Hivatalos Lapja

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, V., Koháry-utca 4.
Telefon: Aut. 174—24
A kéziratok minden hónap 10-ig,
illetve 20-ig küldendők be

Megjelenik kéthetenként
Előfizetési ára egy évre 4 P.
Előfizetési díjak az Unitárius Egyház-
község (Budapest) címére küldendők.
Postacsekkszám 30.400

Főszerkesztő: **BARABÁS ISTVÁN** ♦ Felelős szerkesztő: **JANCSI LÁSZLÓ**

Sz. 260—1931.

Meghívó.

A budapesti unitárius egyházközség 1931 június 15-én (*hétfőn*)
délután 5 órakor a tanácsteremben, illetve a templomban, a cinkotai
hagyaték tárgyában

rendkívüli kebli tanácsi és közgyűlést tart,

melyre egyházunk minden kepefizető tagját szeretettel meghívjuk.

Budapest, 1931. június 8.

Dr. Kozma Jenő s. k.
gondnok.

Józan Miklós s. k.
lelkész-elnök.

Cserkészfiaink

nagy szorgalommal készítik elő a nyári nagy táborozásukat. Az év
végi cserkész munkának koronája a nagy tábor, amikor elválnak, hogy
jó munkát végzett-e a cserkész. Mert aki a táborban ügyetlen, haszna-
vehetetlen, aki nem elég leleményes, nem elég gyors, nem elég rendes,
azt társai túlhaladják, föléje emelkednek, bár egy ideig igyekeznek
testvéri szeretettel, cserkészbarátsággal segíteni rajta. Mert hiába,
az életrevalóság mindenütt nagy lendítő erő, az a cserkészéletben is.
És éppen ez a nagy tábor hivatása, hogy t. i. a cserkész az önálló
élethez szokjon, az életrevalóság nagy törvényét megtanulja.

A mi fiaink szívszorongva várják már a napot, amikor teljesen felkészülve táborba induljanak. De még addig sok problémát kell megoldaniok. A csapat Szervező Bizottsága június 2-án tartott ülésében vitatta meg a táborozás lehetőségének feltételeit s bizony nem kisebb szívszorongással — mint a fiúké — állapította meg, hogy anyagi téren a csapat előkészültsége nem kielégítő. Mert bár több szép ünnepélyt rendeztek a fiúk s a legnagyobb takarékosággal bántak jövedelmeikkel, mégis úgyszólván a semmivel határos a rendelkezésükre álló alap. Fiaink között sok a menekült szülő gyermeke, sok a kishivatalnok és még egyszerűbb származás, ahol bizony örvendenek, ha éppen a mindennapira kerül, semhogy azt a különben csekély táborozási összeget egyszerre egy összegben elő tudják teremteni. Éppen ezért a Szervező Bizottság elhatározta, hogy a fiúk által ajánlott táborozási összegek pótlására, egész, fél és negyedrészen való segítségre szólítja fel tehetősebb hiveinket.

Ne sajnáljuk azt a néhány fillért, amit a Szervező Bizottság kér tőlünk. Százszorosán visszatérül az számunkra, abban a kemény, acélos lélekben és testben, amely minden táborozásunk eredménye. A mi 345. János Zsigmond cserkészcsapatunk még fiatal, most tanul járni, most szerzi be az életre szóló összes szükségleteit: sátrakat, különböző felszereléseket. És annak ellenére, hogy anyagiakban ilyen gyenge lábon áll, mégis nevelésben, erőben, lélekben, fegyelemben első helyen van. Szeretném, ha látták volna összes barátaink, hiveink, hogy a cserkésznapon, hogy vonultak fel a mi fiaink az F. T. C.-pályán. Hogy hogy döngött a föld kemény lépteik alatt, hogy milyen egyenesen, feszesen léptek! aki azt látta, az többé nem kétségeskedhetik János Zsigmond apródjainak jövője felől. Magyar szív, székely vér, unitárius elszántság és élniakarás volt azoknak a fiúknak a lépte s minden mozdulatuk hitvallás magyarságuk és unitáriuságuk mellett. Ezért a csapatért áldozni, amikor az úgyszólván csak keveset kér, egy maroknyi szeretetet, egy csöpp megértést, egy szemernyi jóakaratot, ezekért a derék fiúkért áldozni nagy öröm és igazi lelki megnyugvás.

Kérjük olvasóinkat, barátainkat, hiveinket, ne vegyék zokon, hogy most egyszer az árvalányhajás fiúk kopogtatnak ajtójukon. Hisz ők oly ritkán jönnek, hisz ők mindent, ha csak tudnak, maguk teremtenek elő, hisz oly szerények még kérésükben is és oly igénytelenek, mint az az árvalányhaj, mely a kalapjuk mellé van tűzve. Hiveink, barátaink, hallgassátok meg a kérést, végezzetek jó munkát!

Az Unitárius Nőszövetség 1930. évi számadása.

Bevételek :		Kiadások :	
	P		P
1. Tagdíjak	256·14	1. Szegénysegélyezés	811·71
2. Adományok (egyházköz- ség, intézmények, egyések)	2104·95	2. Cipőre és ezek javítására	379·70
3. Perselygyűjtés és évi per- selypénzmaradvány	392·58	3. Iskolaszerekre	177·20
4. Műsoros est jövedelme ...	164·30	4. Könyvekre	199·80
5. Dávid F. teaest bevétele .	144·43	5. Karácsonyfákra	63·70
6. Leányegylet úrvacsorájára	14—	6. Karácsonyi csomagokra..	452·41
7. 2 darab Murgács-füzet ..	2—	7. Irodai szerekre, nyomtat- ványokra	64·78
8. Kimaradt cukorneműek el- adásából	52·53	8. Portóra, levelezőlap, bélyeg	53·16
9. Áthozat 1929-ről	97·42	9. Channing H. alapra	15—
10. Takarékbetétben	403·98	10. Külföldi levelezésre	10—
Összesen	3632·33	11. Egy tanuló mulábara ...	396—
		12. Amerikai anyagból készült fiúruhák varrattatására ..	82·70
Összes bevétel	3632·33	13. Ifjúsági Egyesületnek ...	35·24
Összes kiadás	2986·66	14. Cserkészeknek	12·30
Maradvány	645·67	15. Szeretevendégségek kész- pénzkiadása	63·60
Takarékbetétben	500—	16. Dávid F. teaestekre	88·56
Készpénzmaradvány		17. Vegyes kiadások	25·56
1931-re	145·67	18. Takarékbetét kiegészítés .	55·24
		Összesen	2986·66

A számadást vezette : Barabás Istvánné.

A pénztárvizsgálatot végezték : Bíró Jánosné és Vitéz Nyiredy Gézané.

Egyházi törvényeink szélesebb körben való ismertetése.

Többször vetődött fel e gondolat — ötletszerűen, de nem olvas-
tam erre kifejleszthető megoldást sehol. A K. Magvető régebbi számai-
ban önálló tanulmányokat közöltem és az úgynevezett „Egyházi
Reformbizottság“ munkálataiban is — az 1914—23. években —
tevékeny részt vettem. Sőt azt is meg merem *ma* mondani, hogyha
a kérdést nem fogtam volna meg két kézzel és kellő szerénységgel
a háttérben nem törekedtem volna minden hiuságot legyezgetni
és minden okos gondolatot összehangolni, a nagy hűhóból annyi
se lett volna valósággá, amennyi szervezetünkbe átment. Az Uni-
tárius Irodalmi Társaság munkája is építő, az egyház szellemi életét
erősítő munka volt. Nekem e részben is meg volt a magam önálló

felfogása és végtelenül sajnálom, hogy az idő ily rövid idő alatt az én felfogásomat sokban igazolta, de minden vihart és személyi krízist elbíró szerkezeti erő van ez Irodalmi Társaságunkban. Ennek a megmaradt eleven erőnek egy része *dr. Borbély István*, aki ősenergiájából csapódott ki és unitárius szempontból sajnálhatjuk, hogy ez irodalmilag képzett és termelésre képes emberünk, a „kéve-vágók” sorából kidült. Egyénileg nem harmonizáltunk, de embersorsként végtelenül fájjalom ezt, az embersorsot.

A K. Magvető tájékoztatásán túl Törvénygyűjteményemet a saját költségemen éppen azért adtam volt ki, hogy egyházunk alkotmányszeretetéről a nagy unitárius közönséget tájékoztassam. A lei fokozatos esésekor jelent volt meg ez a munkán és a későn érkezett vételárak, a befektetett tőkémnek csak a töredékét jelentették. Ezt csupán azért hozom fel, hogy áldozat nélkül senki hasznosat nem alkothat. Én szellemileg is és anyagilag is nagy áldozatot hoztam.

Az unitárius egyház szervezetét, törvényeink ismertetését célozza az a megvalósulás alatt levő tervem is, hogy *Mikó Lőrinc* Egyháztanácsa néhány hét múlva lithographálva a megrendelők kezébe jut. Ez — amint látni fogják — kerek 50 év óta vajudó terv egyházunkban különböző formákban.

Az Unitárius Egyház törvényeinek az ismertetését célozza a budapesti unitárius egyházközség Ügyrendje, amely éppen a törvényismertetés célzatával készült oly szöveg-összeállításban, amint ezt *Kovács József* fia elvégezte s amelyet — a megfelelő változtatásokkal — az egyházközség közgyűlése elfogadott. Ez a szabályzat, a hivatalos út befejeztével lithographálva a hívek rendelkezésére fog állani. Indítvány tétetett az iránt, hogy minden presbiter egy példányban köteles lesz megszerezni! Természetesen a vidéki eklézsiák adminisztrációjára is — megfelelő változtatással — az Igazgató Tanács is felhasználhatja. Ez azonban már nem a budapesti eklézsia dolga.

Sok ötlet hangzott el az egyházi Névtár tekintetében is. Tett az első, szó a második. Ennek a bevezető részét, az egyház szervezetét adó törvények vázlata ismertetését megírtam és most folynak a különböző testületek összeállítására vonatkozó adatgyűjtések. Az 1932. évre ennek is kész kell lennie. Ez a tervem és ha segitőtársaim nem lankadnak, ez is meglesz. Ezeket tájékoztatóul azért mondtam el, hogy mi unitáriusok, fejlett kultúrigényeinknek megfelelően, sokat követelünk. Helyes. Azonban nem látom a munkába való állásnak azt a készséget, amely nélkül eredményt érni nem lehet!

Én a reform-gondolatok szellőztetésétől se féltem soha. A jó gondolatot kár volna megfojtani; az egészségtelen gondolat az élet tengerén úgyszólván partra dobott értéktelen valamivé lesz. (Dr. T. Gy.)

Köri közgyűlés.

Június 4-én Füzesgyarmatra, ebbe a gazdag békésmegyei nagyközségbe gyűltek össze egyházaink képviselői és a belső emberek, hogy a duna-tiszamenti egyházkör ügyeit megvitassák. *Kincses* László lelkész vezetésével az egyházközség képviselői fogadták és vezették a vendégeket a szép lelkészi lakba, ahonnan az elszállásolás a vendégszerető hivek házaiba megtörtént. Másnap (június 4.) délelőtt 9 órakor istentisztelettel kezdődött a közgyűlés, amelyen imádkozott dr. *Csiki* Gábor missziói lelkész, prédikált *Bíró* Lajos hódmezővásárhelyi lelkész. Az éneket *Boros* Áron vásárhelyi és *Kiss* Dániel orosházi tanító vezették. Az istentiszteleten nagy számmal vettek részt a gyarmati hívők is s a szép kis templom megtelt a buzgólkodók seregével. Istentisztelet után közgyűlés következett, amelynek kiemelkedő pontjai voltak: dr. *Kozma* György köri felügyelő-gondnok megnyitó beszéde a társadalom s benne a család jelenlegi válságáról s a kibontakozás útjának lehetőségeiről. Majd *Józan* Miklós esperes jelentése következett az elmúlt esztendőről, amely mindvégig mozgalmas és eseményekben gazdag volt. Tanügyi jelentés után következett még az államszegély felosztása, a lelkészi nyugdíjalap vagyonáról szóló jelentés, továbbá a jövő évi közgyűlés helyének és idejének megállapítása. Jövő évre Budapesten! Ebben állapodtunk meg s egy indítványra azt is határoztuk, hogy a nemzetközi vásár idején tartjuk s így még nagyobb érdeklődésre számíthatunk vidéki híveink részéről. A közgyűlést közebed követte, amelynek elkészítésében ugyancsak kitettek magukért a füzesgyarmati hivek. A közebeden résztvett az előljáráóság is, az egyetértésről tévén tanuságot. A közgyűlés minden résztvevője elmondhatja, hogy Füzesgyarmaton nagyon jól érezte magát, amit *Kincses* László lelkész s kedves felesége buzgóságának köszönhetünk, továbbá híveink igazi magyaros vendégszeretetének. — jl —

Nyaraljunk a Balatonon!

Balaton-Szepezden, közvetlen a Balaton partján, erdőtől övezett, pormentes nyaralómban nyári idényre lekötött penzió családi otthon és jó házi koszt kapható. Szezonnyitás május 15-től. Részletes felvilágosítást ad: **Szóke, Budapest, VIII., József-u. 2., I. em. 3.**

Unitárius Imakönyvek. Amíg az emberi lélek Isten után vágyakozik — mindig szükség lesz a lélek szárnyait emelgető, az érzéshullámoknak kifejezést adó ima-gyűjteményekre: imakönyvekre. Nekünk ezidőszerint három szerző imakönyve állana rendelkezésünkre, ha a szerzők és kiadók súlyt helyeznének arra is, hogy az imakönyvek könnyűszerrel megszerezhetők legyenek. Gondolom, hogy az imakönyveknek minden lelkészi hivatal bizományosa kellene hogy legyen, és a szerzők is súlyt kellene hogy helyezzenek arra, hogy minden egyes lelkészi hivatalba eljuttassanak 1—1 imakönyvet eladásra és *megtekinthető mintának*.

A budapesti unitárius egyházközség *iratmissiója* levelezések után se jutott megfelelő számú imakönyvhöz, már pedig a kinyomtatott imakönyvek nem töltik be szerepüket, ha a kiadónál porosodnak. Imakönyveink: *Dr. Boros*: Szívemet hozzád emelem. *Szent-ábrahám*—*Csifó*: Imák mindkét nembeli hivek részére. *Vári Albert*: Imák. — Kaphatók az Iratmissió útján (V., Koháry-utca 4.). A szerzők figyelmét felhívom, hogy sürgősen gondoskodjanak, hogy a jelzett imakönyvekből *megfelelő számú* példányok álljanak rendelkezésünkre Budapesten. Szükség van ezekre a könyvekre.

Dr. T. Gy.

Az értesítő legközelebbi száma szeptember 1-én jelenik meg.

Keresztelés, esketés, temetés egy nappal előbb bejelentendő a hivatalos órák alatt a lelkészi irodában, V., Koháry-utca 4.

HIVATALOS ÓRÁK: 1. Lelkészi iroda — hétköznapokon délelőtt 10—1, délután 4—5. Vasárnap délután 12—1.

2. Egyházközségi iroda — hétköznapokon délelőtt 9—1, délután 3—5. Vasárnap délelőtt 10—1.

3. Pénztári órák — hétköznapokon délelőtt 9—1. Vasárnap délelőtt 9—1.

Az egyházközség könyvtára, V., Koháry-utca 4., I. em., nyitva van: vasárnap 12—1, kedd délután 5—7 és csütörtök délután 5—7 órák alatt.

A Nőszövetség értekezlete havonként a második csütörtöki napon délután 5 órakor van, IX., Rákos-utca 3. sz. alatt.

A Leányegyesület összejövetelét a hónap 2. és 4. vasárnapján délután fél 4 órakor tartja, V., Koháry-utca 4. sz. alatt a tanács-teremben.

KÉRJÜK olvasóinkat, szíveskedjenek a 4 P előfizetési díjat a lelkészi hivatalhoz megküldeni.

A KIADÓHIVATAL.

A hódmezővásárhelyi unitárius elemi népiskolát a közoktatásügyi minisztérium az úgynevezett *törpeiskolák* közé sorozta. A törvény értelmében az ilyen iskolától a minisztérium az államsegélyt megvonhatja. A hódmezővásárhelyi iskolától megvonta. Az egyházközség a maga erejéből nem tudja az iskolát fenntartani. Iskolájáról tehát le kellett mondania. Jelenlegi tanítóját a minisztérium egyik vásárhelyi állami iskolánál alkalmazza.

A hódmezővásárhelyi iskola 40 évig működött. Megnyitása körül annak idején heves harcok folytak. Miniszteri döntés útján kapta meg a városi segélyt. Most miniszteri döntés zárja be kapuját. A vásárhelyi iskola már az ötödik, amely Csonka-Magyarországon eltűnik a népnevelés teréről.

Takács János atyánkfiát (Polgárdi) a kormányzó gazdasági tanácsosi címmel tüntette ki. Üdvözljük kedves atyánkfiát!

Kluzs Károlyné szül. *Jánky Brád* Katalin 61 éves korában hosszú szenvedés után az Urban csendesen elhunyt. Temetése június 1-én volt a Farkasréti temető halottasházából. Mély vallásosérzésű, hűséges templomlátogató, a Nőszövetségnek fáradhatlan tagja távozott el kedves egyéniségével a gyülekezet tagjai sorából. Férje és hat gyermeke gyászolja. Áldás és béke poraira!

Faluvégi András ny. iskolai igazgatótanító 77 éves korában Árkoson meghalt. Május 29-én temették el nagy részvét mellett. Kiváló népnevelő, erős magyar volt. Legyen álma csendes!

Özv. Fekete Gáborné sz. *Balogh* Anna, néhai főgondnokunk özvegye életének 78. évében május 9-én elhunyt. Temetése május 29-én volt Kolozsvárott. Pihenjen csendesen!

Előjegyzők tájékoztatása. Mikó: Egyházjogának kézirati-sokszorosítása a befejezéshez közeledik. Az érdeklődők szíves hozzájárulását kérem, hogy egyszerűsítés okából az egyes példányokat postai utánvétellel küldhessük meg. Atyafiságos tisztelettel *dr. Tóth Gy.*

A **hittani vizsgák** ünnepélyes befejezése s egyúttal az iskolai év bezárása június 7-én délután 4 órakor volt mintegy 120 növendék jelenlétében a Koháry-u. templomban. Ugyanazon napon délelőtt 12 órakor *ígérettételi* ünnepséget tartatott szintén a Koháry-u. templomban, ahol az apródokat fogadták be a cserkészcsapat szárnyai alá. Az apródok vezetői Dézsy Zoltán rajparancsnok és Bölöny Dezső h. rajparancsnok. Az ígéretet tett apródok névsorát itt közöljük: András Tibor, Belovány István, Biratalan Endre, Csek László,

Dick Lajos, Endrei Géza, Endrei Tamás, Gányovits László, Kállay Endre, Kuti Tamás, Kemény Miklós, László János, Lázár Zoltán, Nagy Lajos, Nagy Sándor, Nyiredy Szabolcs, Tamássy Árpád, Várady Tibor. Bizunk bennetek!

A BUDAPESTI UNITÁRIUS IRATMISSZIÓ ÁLTAL TERJESZTETT KIADVÁNYOK JEGYZÉKE.

1. <i>Benczédi Pál</i> : Hit- és Erkölcstan	1.— P
2. <i>Boros György</i> : Brassai Sámuel	10.— „
— Ferencz József 90 eszt. jub.	—40 „
— Amerikai Unitárius Társ. 100. év jub.	—40 „
— „ „ „ 75. év jub.	—20 „
3. <i>Botár J.</i> : A vallásszab. és Dávid F.	—30 „
4. <i>Csifó S.</i> : Bibliai történetek	2:30 „
5. <i>Csiki G.</i> : Hiszek egy Istenben.....	4.— „
6. <i>Ferencz—Gálfi—Vári</i> : Hittan.....	2:90 P
7. <i>Ferencz J.</i> : Unitárius Káté	1.— „
8. <i>Ferencz—Vári</i> : Unitárius Kis Tükör	3:80 „
9. <i>Gálfi L.</i> : A jelenkor Jézusa	—50 „
10. <i>Jakab E.</i> : Dávid Ferenc eml.	—90 „
11. <i>Kanyaró F.</i> : Unitárius tört. irás	—90 „
— Unitáriusok Magyarországon	3:80 „
12. <i>Kiss E.</i> : Budhizmus és kereszténység	3.— „
13. <i>Kovács L.</i> : A ker. fejl. tört.....	4.— „
14. <i>Köváry L.</i> : Millenium és mill.	—50 „
15. <i>Lörinczy L.</i> : Miért vagyok unitárius	—.— „
16. <i>Márk evangéliuma</i>	—10 „
17. <i>Máté evangéliuma</i>	—10 „
18. <i>Pap Bácsi</i> : Kis Biblia	1.— „
19. <i>Perczelné Kozma Flóra</i> : Channing szelleme	—.— „
20. <i>Szentiványi</i> : A nép barátja.....	—10 „
21. <i>Dr. Tóth György</i> : Dávid Ferenc eml.	—60 „
22. <i>Többen</i> : Vallás és szabadság.....	1:10 „
— Vallás, hit és szabadság	1:50 „
23. <i>Unitárius Énekeskönyv</i>	3.— „
24. <i>Varga B.</i> : Ami örökkévaló Dávid F.....	—.— „
25. <i>Vári Albert</i> : Berde Mózes	—50 „
— Keresztény Egyház Története	1:50 „